

Redacció i Administració
Perla, 2.—REUS

TELÈFON Núm. 168

NO'S RETORNEN ELS ORIGINALS
ENCARA QUE NO'S PUBLIQUIN

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICÀ

Preus de suscripció

REUS. · Ptes. 1'50 al mes.
Fora. . . » 4'50 trimestre
Estranger » 9'50 »

Número solt 5 céntims

Anuncis segones tarifa

ANY XII

REUS, DISSABTE 4 D'AGOST 1917

NÚM. 178

Dr. S. GIL VERNET
METGE CIRURGIÀ DE L'HOSPITAL DE STA. CREU. EX PREPARADOR
ANÀTOMIC PER OPOSICIÓ DE LA FACULTAT DE MEDICINA
CIRURGIA :: Matriu :: VIES URINARIES
ESPECIALITAT EN LA CURACIÓ DE LES HERNIES
Consulta de 6 a 9
BARCELONA. Carrer Nou de Sant Francesc, 5, pral. - BARCELONA

CONSULTORI MÉDIC-OPERATORI

El metge don Jaume Fuster, especialista en enfermetats cròniques, ha traslladat an aquesta ciutat, carrer de Llovera, 29-1.er l.^a, son consultori de València; Especialista en enfermetats cròniques, ja es manifestin aquestes en el cap, orelles, com sordera, ulls, gorja i pit, catarrus de l'estòmac, herpes i reuma, enfermetats de l'òrinx, nervioses, curació radical d'enfermetats secretes, venérees i sifilitiques, aplicació del 606, tractament especial per a tota classe de tumors anc que signin malignes.

HORES DE CONSULTA: De 10 a 13 i de 16 a 20.

BALNEARI "SANTA MARINA"

Situat a Pratdip (Tarragona)

Inaugurat el primer de juliol

La millor aigua per a la curació radical de les afeccions nervioses, de l'estòmac, fetge i ronyons. De resultats positius en les anemias i vícies de la sang.

Nou i magnífic BALNEARI d'aigües puríssimes de gran radiactivitat (104 Volts-hora-litre).

Voltat d'ombriovols boscos, a 400 m, sobre el nivell del mar, a la muntanya: ca encaixada de PRATDIP.

Habitacions amb aigua i llum elèctrica. N'hi ha també d'altres, molt còmodes, a preus més econòmics.

Missa diaria en el mateix Santuari

Viatge per ferrocarril fins a Reus i des d'allí al BALNEARI en confortables automòbils de l'Establiment.

Per a informes i condicions, a l'Administració:

Ronda de la Universitat, 15, pral., 2.ª-Barcelona

Analisi químic i examen bacteriològic de l'Aigua de SANTA MARINA

Caràcters físic-químics

Temperatura del ma-

nantial . . . . . 14°

Residu fixe a 180° . . 0.2213 grs. per litre

Radiactivitat . . . . . 104 volts hora-litre

Gasos en disolució

Anhidrid carbònic líquid 6.73 c, c, 6 0.01332 grs. per litre

Oxigen. . . 2.30 » 0.00328 » »

Nitrogen . . . 8.20 » 0.01025 » »

Agrupació dels altres elements dissolts

Bicarbonat càlcic . . 0.21888 grs. per litre

Bicarbonat magnèsic. 0.07510 » »

Bicarbonat ferroc. . . 0.00197 » »

Clorur magnèsic . . 0.00456 » »

Clorur sòdic . . . 0.01237 » »

Fosfat sòdic . . . 0.00049 » »

Nitrat sòdic . . . 0.00853 » »

Examen bacteriològic

L'aigua de Santa Marina conté 13 gènus aeròbics per c. c. La investigació de espècies anaeròbics, així com del B. Coli i del B. Eberth, ha donat resultat negatiu. Segons aquests caràcters, deu classificar-se entre les MOLT PURES.

Barcelona 15 de maig de 1917.

Dr. A. Miquel Baltà i Botta.

"La Mundial"
Casa de viatgers i hospedatges de F. MESTRES
Carrer Hospital, 123 i 125, 1.ª-BARCELONA

Reusencs, alerta!

Al passar per Barcelona sols en **LA MUNDIAL** trobareu boniques i elegants habitacions amb tot el confort modern com aixim mateix en hospedatges econòmics. Casa recent construïda amb balcó al carrer en totes les habitacions.

Economia veritat i bona alimentació.

Servei esmeradissim. Especial per a famílies, estudiants i soldats de quota

Hospedatge des de quatre pessetes diàries

VISITEU AQUESTA CASA I QUEDAREU CONVENUTS

LA MUNDIAL - Carrer Hospital, 123 i 125, primer - Barcelona

BANC DE REUS

DE DESCOMPTE I PRESTECS

LLOGUER DE CAIXES DE SEGURITAT

DIMENSIONS EN CENTÍMETRES

ALT	AMPLE	FONDO	MES Pessetes	PREU DE L'ABONAMENT	SEMESTRE Pessetes	ANY Pessetes
13	25	65	5	15	2250	
20	25	75	5	15	25	
30	35	75	6	20	30	
35	45	75	10	25	40	
40	70	75	15	30	50	

Servei de 9 a 11 de 4 a 7 tots els dies laborables.

Les CAIXES DE LLOGUER estan instal·lades en amplia CAMBRA DE SEGURETAT situada en el centre de l'edifici, construïda amb tots els avenços i perfeccions moderns.

Les CAIXES tenen panys d'absoluta confiança amb claus completament distintes i una tanca metàl·lica en la que l'arrendatari pot col·locar un candau de la seva propietat.

Poden llogar-se les CAIXES a nom d'una o varies persones, amb facultat d'usar-les indistintament.

Principals operacions a que's dedica el BANC DE REUS

Descompte i negociació de lletres.

Comptes corrents d'efectiu.

Comptes de crèdit amb garantia de valors.

Dipòsits en efectiu a la vista i sis mesos plà.

Dipòsits en Valors.

Xecs sobre el Regne i Estranger.

Canvi de monedes i bitllets estrangers.

Negociació de cupons.

Compra i venda al comptat i a plac de tota classe de valors que's cotitzen en Borsa.

Caixa d'Economies.

Negociació de paper sobre Europa i Amèrica.

Ajustos de paper estranger a plac, sense interès.

Agencies a Falset i Mora d'Ebre

PRÀC DE LA RIBA

Ell la sentia la joia ineble de veure l'arbre sagrat que anava estenent el brançatge, florint de promeses, fruitant de les primeres realitats.

Tot podia donar voltes a son entorn. Ell sempre era al seu centre, i el seu centre era Catalunya. Guaitava enllà, a Iberia, a Europa, a l'ampli món divers. Pero de Catalunya estant, sense perdre el contacte fortificant de la terra pròpia.

Com a polític, ha posseït la virtut més alta: l'eficacia. Segles feia que cap català no havia obert en el camp de la patria un solo tan ample i tan pregon.

A travers de l'exterior reserva d'En Prat de la Riba, nosaltres havíem cregit endevinar alguna vegada que l'anguinjejava la temèra que el moviment nacional de Catalunya s'extingís, que no hi hagués continuadors de l'obra patriòtica. Mes en els darrers temps se li coneria la plena confiança en l'esdevenidor de Catalunya.

I estem segurs que aquesta confiança li ha estat un dolç confort en les hores posteriors de la seva vida.

A. ROVIRA i VIRGILI.

En aquests moments històrics, quan Reus està passant per la vergonya de veure que encara hi ha en nostra terra homes tan despreciosos com el senyor Sardà, que s'atreveixen a acceptar el càrrec d'alcalde de R. O., creiem de gran interès i oportunitat transcriure els següents articles publicats pels confreres barcelonins «La Veu de Catalunya» i «La Lucha»:

De «La Veu de Catalunya»:

De «La Veu de Catalunya»:

L'esperit de Catalunya s'havia encarat en aquest patrici eminent que acaba de morir. Hi havia dins la seva ànima una concentració de la catalanitat. Era com un orgue individual de la conciència de la nació catalana. Homes com ell provenen per si sols l'existència d'una nació viva, mig-colgada encara sota les ruines dels segles.

La conciència catalana d'En Prat de la Riba havia arribat a la plenitud. La seva vida era consagrada, en piadosa i ferventíssima ofrena, a l'ideal de Catalunya.

Era l'obrer d'una obra quieta, silenciosa, i alhora formidable. El seu procedir era suau i segur, com el seu caminar, com el seu parlar. Anava de casa seva al Palau de la Generalitat, del Palau de la Generalitat a casa seva, i passava pels carrers de la ciutat dins l'autòmobil. El caràcter d'En Prat el feia fugir de les exhibicions i de les multituds, dels grans espais oberts i llisos. Semblava com si se n'espardís. Efecte, potser, de la seva salut curta. Li plavia la intimitat d'un despatx presidencial, que ell feu castell de la seva lluita nobilitissima. Per ell, el despatx de la Diputació era el laboratori de la nova Catalunya. Reclós allí més de la meitat de les hores del dia, el seu esguard abastava, però, els horitzons amplissims. La timidesa dels cós, anava陪伴ada d'una noble audàcia de l'esperit.

La gent, gairebé no el veia. Hi ha, a Barcelona mateix, un gran nombre de persones que mai no l'han vist. Els amics i els enemics no el veien. Però

cóm el sentien! Com sentien el seu alt feinejar, tocat, pacient, incansable!

Part de fora semblava fret. Pero el seu foc intern era ardentíssim. Poc decentat a exterioritzar els seus sentiments d'una manera ostensible, gaudia i dolia i patia en silenci. Les pures passions de la seva ànima, ni la passió patriòtica, no esclataven en manifestacions extenses. Pero el foc de dins li resplandia sovint als ulls i vibrava en la seva paraula lenta.

Aquesta flama que En Prat de la Riba duia a dins, és la que avui arbora i il·lumina tots els nacionalistes catalans. Ell ha fet el miracle de la resurrecció de la patria. Ell va trobar una Catalunya regió, i ens deixa, en morir, una nació catalana. Catalunya balbucejava, i ell li ha donat una clara i segura paraula.

En Prat mor quan la seva obra no és acabada, pero quan ja ha avançat fins a un lloc on ja no és possible que s'enfonsi. Ell ha començat la gran obra. Potser ningú l'hauria començada si no hagués estat ell. Pero ara ja són molts els qui hi tenen posat l'esperit i els braços; i l'obra serà acabada.

Va entrar En Prat a la Diputació quan l'històric edifici era un casalot rònic. De les llòbregues sales burocràtiques, ell n'ha fet renàixer l'antiga i gloriosa casa del General de Catalunya. El vell palau gòtic ha resuscitat, com la nació catalana, i de la vellura de les pedres n'ha sortit un altre de joventut, n'ha sortit l'esperit de la patria jove a través dels segles, jove en la vida com en la resurrecció dels pobles.

Els alcaldes de R.O.

(c) Ministerio de Cultura 2005

«Com l'alcalde barceloní senyor Martínez Domingo, que tants de títuls acreditava a l'amor de nosaltres conciutadans, altres alcaldes de R. O. han preferit, en la pugna del govern artificial i el poble, assimilar-se a aquest, formulant una tòcita sentència del vell sistema polític.

Els diversos cassos d'aital conduta esdevinguts a Catalunya, han trobat arreu manifestacions de la més pregona simpatia. En la lluita del poble vivent amb el simulacre de Poder Executiu, un dels tòpics predilectes de la decadència espanyola, mil vegades denunciat pels partits d'opinió, cau esfondrat. Tantdebo que caigui per a sempre més. Tantdebo que el seu definitiu desús marqui en nostra història política la fi de les oportunes interferències a que són subjectats els municipis, breçol profanat del ver patriotsme, de les llibertats i les emulacions civilitzadores.

Si el Govern del senyor Dato insisteix en l'abominable costum de proveir els Ajuntaments d'un cap ànguiniosament superposat, símbol intolerable (malament estímer) de la postergació popular, cal que els ciutadans donin la merescuda resposta a questa conducta, que en les circumstàncies d'ara, és un repe de violent a l'espiritualitat rediviva, i ja replasmadora, del país.

S'ha parlat d'ignorar els Alcaldes de R. O. que siguin nomenats d'ara endavant, i la opinió pública troba escaient aquest propòsit. La opinió pública no perdonarà el magre polítiquet que gosa entrontizar-se en el seient presidencial dels municipis amb un retall de «Gaceta» a la mà. Trista lletra de crèdit és aquells davant la frisana immensa per la llegitimitat i la lleialtat del poder, perquè no sembli a tothom una irrisió.

Ignorem si el governador de Barcelona i altres informants del Govern li han fet saber amb claretat, amb exactitud, quin és l'estat dels experts a Catalunya. Si el Govern té una idea de la magnitud del cívic deixòndiment, i persisteix (com ja indica amb suspensions de regidors, martingales preparatories d'eleccions, i anuncis de nomenaments d'alcaldes de R. O.) en morir exhibint aparatosament totes les xacres del sistema, ens estalviarem—gracies a la seva pròxima demonstració gràfica—d'exposar als darrers candorosos les motivacions de nostre captenisme renovador.

De «La Lucha»:

«Siguen las dimisiones de alcaldes de real orden, siguen y es necesario que continúen hasta que no quede uno sólo. Nosotros, nos disponemos a publicar, en grandes caracteres, el nombre y apellidos de todos los alcaldes de real orden que no hayan presentado irrevocablemente su dimisión sean los que fueren.

Nunca fuimos nosotros partidarios de la política de tortuosidades y oportunismos. Pero en esta hora emotiva y decisiva, mantenerse en actitud dudosa o habiliosa, es ya una bellachería.

Nuestros amigos políticos que sean concejales han de luchar haciendo imposible la vida del alcalde de real orden si lo hay en el Ayuntamiento, poniéndose para ello de acuerdo con los regidores de las otras fracciones políticas que opinen lo mismo y dándonos cuenta de aquél o aquéllos que diciéndose republicanos no cumplen con esta labor.

De otra parte: mediten los alcaldes de real orden lo que hacen. No se sabe lo que va a venir. Serán apartados de la vida pública todos los hombres de los viejos sistemas. Rodarán algunas cabezas por el suelo.

Desde ahora, o con nosotros o contra nosotros sin medias tintas.

Lo decimos por última vez.»

Avis d'Administració

Havent canviat el personal encarregat del repartiment d'aquest diari, preguem als nostres favoritxos se serveixin comunicar-nos qualsevol anomalia que notin en dit servei, a l'objecte de donar les oportunes ordres per a la seva regularització.

Una congratulació i una sentència

Es imminent la segona sessió de l'Assamblea

Darrera l'Assamblea del 19, la reunió de Comissions del 27. Darrera el pòrtic triomfal, darrera l'heroisme cívic del poble de Barcelona i la consagració per totes les lliures conciències espanyoles de l'enaltiment de la vida pública, ve el treball seguit, orgànic: la formulació de les bases per una lligada amorosa i bella dels pobles hispànics, la regeneració dels poders i la eficacia dels ressorts de govern.

Les declaracions d'aquesta reunió, a la qual assistiren representants de tots els partits, comencen per fer-se càrrec, felicitarse de la repercussió en tots els àmbits de la península dels acords de l'Assamblea, voltats avui de la doble auròla d'una universal esperança i una grotesca, inútil i desballastada persecució, última viciosa rapatanneria del sistema que va a la posta. L'absoluta necessitat d'una «obra de comú engrandiment mitjançant la convocatoria d'unes Corts Constituents per un Govern que encarni la voluntat sobirana del país», ha estat un Al-leluia per tots els frisaments vitals del país, fins ara continguts, isolats... La cooperació de l'ànima popular ha estat esplèndida. Es l'hora de les generositats espirituals, és l'hora pràctica per a la sortosa estructuració de l'esdevenir. La jola, la disciplina, la abnegació el corage, poblen en bell examen co queahir era terra calcinada per les indiferències, els fatalismes, les sòrdides habitudes.

I l'Assamblea, a més, recalca que el Govern, per sa part, ha volgut testimoniar, accentuant els vils procediments de

la seva decadència, quin havia estat l'encert de l'Assamblea a l'estigmatitzar-lo a ell i a la seva política i al seu sistema. Contra la proclamació perfectament lírica d'un ideal—perill màxim per al cobejós privilegiada vella turpitud inepta, —el Govern de prestigi, atut, en pública fallida, ha hagut de recorrer a la conciliació dels drets individuals amb mai usades violències, i a la organització oficial de la calumnia, per mitjà de la censura, toll d'ignominia dins el qual ha bracejat endebades el Govern. I la Assamblea pronuncia una sentència: una forta i memorable sentència, que durà fatalment aparellada una execució: la política de l'actual Govern significa una provocació a Catalunya i a tot Espanya i constitueix un obstacle a que les ansies de renovació que sent el país puguin ésser normalment satisfetes.

Recollim la nova de l'accord perfecte que regnà a la secció primera, que és la encarregada de la revisió constitucional que ha de convertir l'estèril Espanya centralista en un Estat modelat d'accord amb la natura imprescriptible de les coses i les modernes orientacions del dret polític.

I recollim també la nova de la organització i divisió de tasques a les altres comissions, les quals treballen ja activíssimament; tant és així, que no trigarà a celebrar-se la segona sessió de la Assamblea. Aquesta és, al contrari, imminent, com ho exigeixen les urgentíssimes futes de la salut pública, i ho demana la petitorialment autoritzada popular.

Conferència del Dr. A. González Prats

El dimecres passat tingueré lloc al Teatre Circo aquesta conferència organitzada per l'Agrupació Excursionista, sobre el tema: «Las moscas evidencian la suiedad de un pueblo», amb projeccions cinematogràfiques. El doctor A. González Prats arribà a Reus amb el tren de dos quarts de cinc de la tarda, essent rebut a l'estació dels Directes pel Consell Directiu de l'Agrupació Excursionista i nombrosos alumnes de la càtedra de Catologia Mèdica de la Facultat de Medicina de Barcelona, de la qual doctor González és eminent catedràtic. Tot seguit s'efectuaren visites als nostres centres culturals i corporacions, visitantse l'Agrupació Excursionista, l'Exposició monogràfica de la lluita contra les mosques, l'Ajuntament, el Centre de Lectura, El Círculo i altres entitats.

A les vuit de la nit tingueré lloc un àpat íntim a l'Hotel de Londres, en el què prengueren part el doctor A. González Prats, En Ricard Ferraté, En Francesc Fortuny, En Salvador Vilaseca, En Jaume Sabater, En Francesc Gras i En Monné, de l'Agrupació Excursionista.

A les deu començà la conferència a l'espaiós Teatre Circo, el que estava ple de gom a gom; veient-se per les llotges i platees una lluïda representació de tots els estaments de la nostra ciutat. Nombrosos regidors, obrers, comerciants, premsa, etc., etc., que demostraven l'interès que la conferència havia despertat entre els nostres conciutadans. Una lluïda mostra de la feminitat reusense també s'hi veia al Teatre Circo.

Acompanyant al conferenciant i formant la presidència de l'acte, hi havia el president de la Comissió d'InSTRUCCIÓ Pública de nostre Ajuntament, nostre amic N'Anton Porta, el doctor Robert Grau, en representació del Col·legi de Metges d'aquesta, En Ricard Ferraté, president de l'Agrupació Excursionista i els estudiants de Medicina En Salvador Vilaseca i En F. Fortuny.

Primer parlà el president de l'Agrupació Excursionista En Ricard Ferraté

per a explicar els motius que han determinat a l'Agrupació Excursionista a celebrar la conferència, això és, donar una major efectivitat a la campanya de la lluita contra les mosques, per l'importància social que té. Fa grans elogis de l'eminent catedràtic doctor Antoni González Prats i remercia a les representacions que de l'Ajuntament, Col·legi de Metges i entitats assisteixen a l'acte i acaba saludant al doctor González en nom del poble de Reus i remerciant-lo d'ocupar la tribuna per a afavorir la campanya que ha iniciat a Reus l'Agrupació Excursionista.

Apaigabé els aplaudiments amb que foren acollides les paraules del senyor Ferraté, s'ajexca a parlar el doctor González, renovant-se els aplaudiments.

Les primeres paraules son de salutació a la ciutat de Reus i expressa el seu entusiasme de veure congregada a tanta gent per un problema d'higiene. Recaba amb hermoses paraules lo agradós que és veure l'espectacle que està presentant i diu que no ho estranya, puig Reus sempre ha anat al davant de tot hom en tot lo que a cultura representa i és bressol de tants i tants fills emblemàtics en les arts, les ciències, les lletres, etc., etc. En la campanya de la lluita contra les mosques, manifesta que a la nostra ciutat, mercés als esforços de l'Agrupació Excursionista, la que elogià fervorosament, li cab l'alta honra de tindre en son sí la segona Exposició monogràfica de la lluita contra les mosques que se celebra el món. Barcelona, l'any 1915, i Reus, actualment, son les úniques poblacions del món que han celebrat Exposicions d'aquesta classe i això és el millor títol de glòria per a la ciutat de Reus.

Seguidament entra de ple en el tema de la conferència que explanava, dient que el perjudicial insecte, la mosca, és completament inútil. No s'ha pogut sapiguer per a què pugui servir; esmenta el martiri de Mitridates que n'hi de migos en amunt fou penjat en creu i un-

tat d'oli i sofri el martiri de veure's menjat poc a poc per les mosques. Aquest espectacle barbre està ja fora de les nostres costums. Fora d'aquest cas horrorós, ja no's pot sapiguer quina utilitat puguen tindre les mosques. En canvi se sab els perjudicis que produixen. D'una manera clara, i amb ajuda d'un interessant equip mosqueril ianqui que presenta el conferenciant, que li fou donat per l'*International Harvester Company*, de Xicago, ens va dient les malalties que produceix la mosca domèstica, segons dels llocs on procedeix. Així, de les defecacions humans pot vindre'n la febre tifoidea, el cólera, la disenteria, la diarrea estival, la tuberculosi, del pus, l'oftalmia purulenta, i del pus, la sang i la carn podrida, l'antrax. La defecació de mosca, tant petita com és, alimentada d'esput d'un tifus, conté 5000 germens vívis de tuberculosi. I tots veiem els moviments que fa la mosca, de l'escupidera, de l'escusat, de la brosa, se'n va als nostres queviures, als llavis dels nostres nens, al malalt de tifoidea i això és on cercle perillósissim per a la nostra salut, que's veu compromesa per l'existència de la mosca. Això es comprova mitjançant estadístiques que ens diuen que les defuncions per diarrees estivals, en quant als nens, son molt més grosses durant l'estació de les mosques, mesos d'estiu, que no en altres èpoques de l'any. Lo mateix podem dir del tifus, i les dues malalties quasi exclusivament son produïdes per les mosques. Tenim, doncs, que les mosques son un perill gran per a nosaltres, per les malalties que ens produïxen destruint vides que son la riquesa, la fertilitat de nostra patria.

Això es comprendrà encara més, considerant el prodigiós desenrotlllo que tenen les mosques. La mosca passa pels estats d'ou, cuc, crissàlida i mosca completa i això ho realitza en 14 dies. Tot seguit està en disposició de pondre nousous en gros número i principalment famelles que en lo que va de l'abril al setembre d'un any arriben a produir, una sola mosca, una fabulosa quantitat d'itals insectes. Una quantitat calculada és 5.598.720.000.000, de tal manera que si's col·loqués una darrera l'altra les mosques que'n produïx una sola donarien 880 vegades les voltes a la terra.

I amb aquests interessants dades dona per acabada la primera part de la seva conferència el doctor A. González, projectant-se a continuació dugues pel·lícules curiosíssimes sobre l'evolució de la mosca, costums que té, etc., etc. que son agradósament rebudes.

Reprenent altra volta la paraula, parla, com a darrera part de la seva brillant conferència, dels mitjans per a matar les mosques i de lo que es puga portar a cap per a un complet succès de la lluita contra les mosques. Diu que en aquesta lluita higiènica té més importància l'acció particular que no la oficial. Tots hem d'ésser uns decidits partidaris de la destrucció de les mosques utilitzant els mils mitjans que proporciona l'indústria. Sols així aconseguirem èxit en la nostra sanitaria campanya.

Resumint lo que en aquesta part de la seva conferència digué, de com hem de lluitar contra les mosques, copiarem lo següent:

1. Educant i creant odi i justícia contra les mosques.
  2. Destruint els llocs on se crien.
  3. Tapant la brossa fins a sa recollida.
  4. Matant-les al final l'hivern.
  5. Construint water-closets immunes a les mosques.
  6. Alambrant portes i finestres.
  7. Usant tenasment els mata o atrapa-mosques.
  8. Oferint premis als nens que matin més mosques.
  9. Organitzant competències de veiat per a destruir-les.
  10. Lluitant amb dalit contra la para-mosca.
- Seguidament es projectà una altra pel·lícula i després parla de lo que per la lluita contra les mosques pot fer l'Institució dels boys-scouts i acaba recomençant al poble de Reus i a les representacions que assisteixen a la conferència.

cia per l'interès que han sentit d'escoltar la seva paraula.

Grans aplaudiments, premiaren la labor del doctor González qui deixarà un gran record entre nosaltres, per la seva magnífica conferència.

Crónica obrera

ELS CARRILAIRES, A LA VAGA

Les Seccions del Sindicat Nord han rebut una comunicació del Comitè de la Federació Nacional Ferroviària d'Espanya disposant que s'anunci a les autoritats la vaga general dels empleats de la Companyia Nord, transcorregut el plaç legal de vuit dies després de la notificació.

En compliment d'aquesta ordre, les referides Seccions han comunicat als alcaldes de les respectives localitats la declaració de la vaga dintre de vuit dies.

Sabem que'l Sindicat Barcelona-Nord s'ha dirigit a totes les seccions adscrites al mateix encarregant-los-hi el compliment d'aquesta disposició. Les Seccions de Tarragona, Reus, Montblanc, Vimbodí, entre altres, segons nostres notícies han notificat ja a les autoritats la declaració de la vaga, que començarà el dia 9, a les dozet de la nit, i serà apoiada per tots els treballadors d'Espanya.

La causa determinant d'aquesta vaga és el no haver-se donat satisfacció a les següents peticions que havien presentat: sobreseïmement de totes les causes incoades amb motiu dels recents successos de Valencia; reposició en sos càrrecs a tots els obrers despedits des de primer de juny de l'any anterior i implantació de les millores en les condicions de treball que sollicitaren en 1916.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques

DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15
Baròmetre corregit a 0°..	751.9	750.-
(Màxima) Sol... .	35.0	
TERMÓMETRE	30.2	
(Màxima) Sol... .		
(Màxima) Ombra ..	14.5	
PSICRÓMETRE	25.8	28.7
(Idem humit... .	19.3	20.2
Humitat relativa de l'aire.. .	53.6	45.2
T. sisòi del vapor acuós.. .	19.4	13.3
ANEMÓ-Direcció del vent.. .	O 50	S
METRE-Velocitat del vent.. .	219	70.
Piuvíometre..... .	4.0	2.2
Evaçòmetre..... .	Ras	Ras
Estat del cel... .		

La premsa dedica nombroses pàgines a la mort d'En Prat de la Riba. La major part dels diaris porten extenses biografies i sentiments articles necrològics, demonstratius de com la personalitat pre-eminent del gran home que acaben de perdre era justament considerada adhuc per aquells que podien ésser tinguts com dels seus adversaris polítics.

Ahir a la tarda en un Bar de l'Arraval de Robuster dos subjectes promogueren un altercat arrivant a les mans.

L'autoritat municipal brillà per la seva absència.

VENDA

Tractament de la **sífilis** per l'aplicació **indolora** del **606**

i diagnòstic de dita enfermetat per l'anàlisi de la sang (Dr. Wassermann)

Dr. A. FRIAS. —Arraval baix de Jesús, núm. 33.—CONSULTA DE 3 A 4

Companyía del Gramófon - SOCIETAT ANÒNIMA ESPANYOLA

Èxit colosal dels célebres artistes **TITTA RUFO I CARUSSO** en discs marca **GRAMÓFONO**

De venda: **R. PERPINÀ** - Carrer Major, 22
Despatx: 24, pral. - REUS

Dipòsit de Relotgeria. - Relotges de butxaça i Despertadors des de 290 pessetes.

BAR AMERICANO
ESMERAT SERVEI
La sens rival Horchata Valenciana
EXQUISIT CAFE PAMPA
* * *

Avui tindrà lloc en el Teatre Fortuny un verdader aconteixement cinematogràfic. En el programa hi figura la preciosa pel·lícula «Viaje submarino de los hermanos Williamson», obtinguda en els fons del mar.

* * *

Aprendent de comerç en el ram de teixits, se'n necessita un que hagi complert 14 anys i sàpiga llegir i escriure correctament, guanyarà 30 pessetes mensuals, i final presentar-se sense bones referències, Monterols, núm. 12.

* * *

Trobant-se malalt de febra tifóidea el rector de la Galera don Rafel Fontcuberta, de 31 anys, en un moment d'al·lucinació mental s'aixecà del llit tirant-se per una finestra al carrer, des d'una altura de quatre metres, morint a l'acte.

Per aquest motiu aquell Ajuntament ha acordat suspindre els festejos de la festa major el dia 10 del corrent.

"El Mercantil Valenciano"

Se troba de venda en el kioski de periòdics de Filles d'Emili Bolart, plaça de la Constitució.

* * *

La Societat d'Estudis Catalans de Perpinyà acaba de fer una crida patriòtica a tots els catalans de França, obrint una sotscripció popular a favor dels nostres voluntaris de Catalunya.

Fins ara han sigut bastants els generosos que volen testimoniar la simpatia i agrément que senten pels braus lleugonaris catalans.

El Comitè de Germanor agraeix vivament la generositat que demostren possuir nostres germans de Canigó, transmetent, en nom dels voluntaris, sinceres mercés als bons amics de la Societat d'Estudis Catalans per la bona acció de catalanitat que acaben de realitzar.

* * *

Aprendent

Se'n necessita un per a un important comerç de MERCERIA d'aquesta. Donaran raó en aquesta impremta.

* * *

Avui tindrà ocasió el públic reusenc d'admirar en el Teatre Circo als «Perezoff», una de les millors atraccions que per Reus han passat.

La premsa de Madrid ha fet grans elogis amb motiu del seu debut en el teatre «Apolo».

Amb aquests antecedents és d'augurar un ple aquesta nit en el Teatre Circo.

* * *

Pintura preparada, assortit complet de colors: pots de 1 i mig Kg.

GAIETÀ CAVALLÉ, S. en C. Antiga Casa Coder, Plaça de la Constitució.—REUS

* * *

S'ha cursat des de Barcelona el següent telegrama:

«Ministro Fomento.—Madrid. — No creyendo en la sinceridad manifestaciones de duelo del Gobierno con motivo muerte Prat de la Riba, Juventud Nacionalista ruega respetuosamente vuestro no perturbe con su presencia luto nacional Cataluña.—Presidente, Jordá; secretario, Massot.»

* * *

PANTALONES
Se'n necessiten als MAGATZEMS GIBERT, per a fer confecció.

* * *

El senyor Sardá enfront del poble

Protesta de l'Ajuntament contra el nomenament d'alcalde de R. O.-18 regidors abandonen el saló de sessions rebutjant la presidència del senyor Sardá. - La guardia civil al carrer.

Aahir l'Ajuntament celebrà sessió de segona convocatoria i en ella comparegué, com davant del Tribunal popular per a ésser enjudiciat, l'alcalde de R. O. senyor Sardá.

Molt abans de l'hora senyalada, el Saló de Cent i el vestíbul estaven materialment ocupats de nombrosos públics; havent-se format, ademés, nombrosos grups a baix al carrer enfront de les Cases Consistorials.

Començà la sessió ben prop de les deu i amb assistència de vint regidors, donant-se lectura de l'acta de presa de possessió del senyor Sardá, aixecada pel delegat governatiu; terminada la qual l'alcalde de R. O. tingué encara la despreocupació de saludar al Consistori que el rebutjà.

Usà tot seguit de la paraula el senyor Cavallé, qui en termes enèrgics reputà com un afront al poble l'acte de presa de possessió del senyor Sardá; expressant-se en semblants termes el senyor Aguadé i adherint-se a les manifestacions fetes els senyors Rojo, Segimón i Barberá, tots ells en representació del seu respectiu grup consistorial.

Després, i sense volgut escoltar la rectificació del senyor Sardá, es retiraren tots els regidors amb excepció dels dos amis de l'alcalde de R. O. que continuaren tot sols la sessió.

El públic aplaudí sorollosament als regidors que abandonaren el saló, els quals es reuniren en altra dependència de les Cases Consistorials, i, sota la presidència del primer tinent alcalde, acordaren telegrafiar al vís-president de la Mancomunitat de Catalunya el profòn sentiment de la Corporació per la pèrdua de l'exemplar patrici N'Enric Prat de la Riba, i nomenar una comissió de regidors, presidits pel tinent alcalde, per a que en representació de l'Ajuntament assisteixi a l'acte de l'enterrament. Tot seguit abandonaren Ca la Ciutat, essent rebuts al carrer per una xardorosa ovació i estentoris crits d'entusiasme per la gernació congregada a la plaça.

Al poc rato aparegué la guardia civil montada i d'infanteria, procedint al desembraç de la plaça i prohibint la formació de grups. Per a conseguir això la guardia civil desplegà forta energia, repartint culades i cops de sabre, registrant a pacífics ciutadans i disolgent a altres que tranquilament estaven refrigerant en un establiment de la mateixa plaça.

Aquest acte de força ordenat pel senyor Sardá encara l'ha fet més odiós. No's pot ni's deu tolerar un home que necessita amparar-se en la força pública per a regir els destins del poble, investit de la més alta magistratura. Serà el senyor Sardá un perfecte policia posat a sou del Govern; però no serà ni pot ésser alcalde de Reus. Nosaltres així ho creiem i amb nosaltres tot el poble que ahir parlà per boca dels seus regidors en l'Ajuntament.

El senyor Sardá no sortí de Casa la Ciutat fins després de les dotze; quan la força pública s'havia fet ja duanya del carrer i tenia materialment acordat tot el trajecte que havia de seguir l'alcalde impopular per anar pel camí més curt al seu domicili. I encara l'acompanyà un veritable exèrcit de policies, municipals, serenos i guarda terres; essent, amb tot, rebut i acompañat amb xiulets, que soliviantaren a llur guardia pretoriana, la qual, després d'acompanyar al senyor Sardá, feu algunes detencions en mala forma i s'insolentí amb el públic desafiant-lo.

L'intervenció dels regidors evità que la cosa passés a majors i llogrà que fos sin posats en llibertat els detinguts.

Reus ahir es portà dignament. El poble es llençà al carrer i es posà decididament i entusiàsticament del costat de llurs representants a l'Ajuntament i enfront de l'alcalde de R. O. Aquest subjecte, després d'haver desafiat amb la seva conducta al poble, feu sortir la guardia civil al carrer i si el dia d'ahir no seguís de dol per a Reus, fou mercès a la serenitat i patriotisme de tots els bons reusencs.

Pero el poble guarda l'agravi i dia vindrà en que podrà vindicar-se. Visca Reus! Visca la dignitat i l'honor del nostre poble!

L'Ajuntament de Reus ahir expedí el següent telegrama:

«Excm. Sr. Vís-president Mancomunitat Catalana.—Barcelona.—Reunit l'Ajuntament Reus fora saló sessions per a evitar presidència alcalde R. O. acorda trasmetre's pregó sentiment pèrdua exemplar patrici don Enric Prat de la Riba, nomenant representació Corporació presidida tinent alcalde per a assistir acte enterrament. Pels nacionalistes, Cavallé; possibilites, Aguadé; autonomistes, Barberá; regionalistes, Sagalà; radials, Rojo.»

ESPECTACLES

Teatre Fortuny
Grans sessions de cine per a avui.
Preus i hores de costum.

Teatre Circo
Grans sessions de cine per a avui.
Reaparició de «Los Perezoff», excellent atracció. Pantomima, balls argentins, jocs malabars, etc.

Coneix en els jardins.
Preus i hores de costum.

Sala Reus
Grans sessions de cine per a avui.
Preus i hores de costum.

Kursaal
Grans sessions de cine per a avui.
Preus i hores de costum.

Imp. Sanjuán Germáns.—Reus

Aparells i Discs PATHE

MAGATZEMS GIBERT

Plaça Constitució, 1
(Al costat de la casa Boí)

REUS

Sidral TEIXIDO

NOM PATENTAT
PREMIAT AMB MEDALLA D'OR

¿Voleu apagar la sed?

¿Voleu menjar a gust?

¿Voleu digerir bé?

PRENEU SIDRAL "TEIXIDO"

REFRESCANT, APERITIU i DIGESTIU

EL SIDRAL TEIXIDO és indispensable als estiuants, excursionistes i caçadors perquè evita les infecions purificant l'aigua.

Exigiu-lo en els Cafès, Bars i Drogueries.

Únic representant a Reus: D. GAIETÀ VIAGLI, Plaça de Prim, núm. 3

BAR ESQUELLA

AVIS IMPORTANT. Com sigui que el merescut èxit alcançat pel Sidral TEIXIDO ha fet sorgir explotadors que expendeixen un granulat similar enyant així al públic, se recomana als consumidors que no's deixin sorprendre en la seva bona fe.

Tot granulat que no vagi envasat, o no se serveixi amb els aparells exclusius del laboratori del SIDRAL TEIXIDO son productes similars que el públic deu rebutjar per il·legítims.

Instal·lacions Elèctriques

AMORTIZABLES

Per a informes: Electricista Freixa

Carrer de Vilà (a) Bou.

REUS

Proveu els CAFÉS de la TORREFACCIÓ

GIL

i veureu que son els MILLORS

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La Fleca).-Reus

IMPORTANT

Antoni Fernández Tormo

Professor de llengua francesa del Col·legi de D. Joan Ollé i Ajudant del Institut General i Tècnic

Ensena l'idioma amb preferència per al comerç: llegit, escrit, parlat i traduit al castellà.

La millor recomanació d'aquest Professor és que quants alumnes han estat al seu càrrec han obtingut en els exams bones notes, tant en aquest Institut com a Madrid, Barcelona, o allí on s'han presentat.

Plaça Farinera, 8, primer.—REUS

Gel sà LA JOAQUINA

DIPÓSIT A REUS: ROMÁN MARÍ-MOLÓN, Plaça Catalunya, 7.

Gran Servei de Carruatges

De Mont-roig a Reus i viceversa

SORTIDES

MONTRIOIG REUS

5 i mitja	7
9 i mitja	9 i mitja
12 i mitja	15 i mitja
17 i mitja	17 i mitja

PUNTS DE PARADA:
A Mont-roig, Casa Sabaté.
A Reus, Carrer de Sant Joan, Guarnicioneria den Baldrich.

LA PUBLICIDAD
Per a la venda i suscripció al kiosko BOLART, plaça de la Constitució.

EL CAS MES SENZILL DE TOS:

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions transitories constitueixen un perill serio i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antissèptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de **TOS** i enfermetats de les vies respiratories són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estova el pit, descarrega els pulmons i fan desaparéixer tot seguint la fadiga que oprimia y dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA.

FARMACIA SERRA**FERROCARRILS**

Servei de trens que regeix
des de fer. de juliol de 1915

DE REUS A BARCELONA

Surta 5'03 per Vilanova; arriba 8'48 m	
» » Vilafranca; » 9'38	
» 7'25 » 9'23 e	
» 8'49 » 13'27 m	
» 14'13 » 17'42 c	
» 17'16 » Vilanova » 21'44 o	
» » Vilafranca » 20'37	
» 21'25 » 23'28 r	

TEMPORADA DE BANYS**DE BARCELONA A REUS**

Surta 5'26 (trasb. Roda); arriba 9'23 m	
» 8'33 » 10'36 r	
» 9'20 » 12'47 c	
» 13'00 » 16'15 o	
» 15'23 » 19'24 m	
» 19'49 » 21'53 e	

DE REUS A TARRAGONA

» 12'54 » 13'24	
» 9'56 » 10'30 m	
» 14'30 » 15'00 m	
» 18'80 » 18'35 c	
» 20'50 » 21'34 m	

DE TARRAGONA A REUS

Surta 7'35 arriba 8'10 c	
» 12'17 » 12'45 m	
» 16'35 » 17'14 m	
» 19'25 » 20'03 m	

DE REUS A FALSET I MORA

Surta 7'17 surt 9'27 arriba 10'37 m	
» 10'41 » 11'19 » 11'34 r	
» 13'17 » 14'24 » 14'58 c	
» 16'30 » 18'57 » 19'47 m	
» 19'49 » 21'11 » 21'47 m	
» 22'01 » 23'05 e	

DE MORA I FALSET A REUS

Surta 6'13 arriba 7'17 e	
» 6'30 surt 7'42 » 8'39 m	
» 7'01 » 8'43 » 10'19 m	
» 12'17 » 13'11 » 14'03 e	
» 17'27 » 19'12 » 20'59 m	
» 20'14 » 20'48 » 21'20 m	

DE REUS A LLEIDA

Surta 8'22 arriba 11'22 c	
» 13'35 » 20'50 m	
» 17'59 » 22'13 m	
» 20'30 » 0'22 m	

DE LLEIDA A REUS

Surta 5'30 arriba 9'46 m	
» 8'29 » 12'29 m	
» 11'56 » 20'17	
» 15 » 17'58 c	

LITINOIDES SERRA

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoides Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estòmac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capses de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes, **UN PAQUET SOLT: 10 CÉNTIMS.**

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir se que **REFÀ** el cos rendit per l'anèmia; remineralitzà la matèria grís, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

- Arraval de Santa Agna, número 80

- **REUS**

FERROCARRILS

Servei de trens que regeix
des de fer. de juliol de 1915

Companyia Reusense de Tramvies**TEMPORADA DE BANYS****Servei de trens que regirà des del dia 9 de juliol de 1917**

Sortides de Reus Sortides de Salou	
(Arraval Robuster)	
Tren n.º 24 a les 6'50 Tren n.º 23 a les 7'40	
» » 26 » 8'25 » » 25 » 9'20	
» » 2 » 10'25 » » 11 » 11'20	
» » 12 » 15'— » » 1 » 15'55	
» » 34 » 16'35 » » 35 » 18'10	

Extraordinaris en els dies festius**Tren n.º 28 a les 11'15 Tren n.º 27 a les 12'10****» » 32 » 15'55 » » 33 » 18'—****» 41 (dista Mas-Calbó) 19'40****PREUS.—Bitllet ordinari a ptes. 0'75.—Bitllet d'anada i tornada ptes. 1'05.—Nois de 3 a 7 anys, anada i tornada 0'60.****Tarifa especial núm. 4 de bitllets de anada i tornada a ptes. 0'60.**

S'expendeixen aquests bitllets des del dia 9 de juliol per als trens que surten de Reus a les 6'50 poguent utilitzar-se per al retorn tots els trens que surten de Salou fins a les 15'55 inclusiu, essent completament nuls per als trens següents.

En els diumenges i dies festius s'expendiran bitllets a 60 céntims fins al tren de les 11'15, valeders per al retorn fins al de les 18'00 essent també nuls per als trens posteriors.

ADVERTÈNCIES.—El tren núm. 29, quan circuli, sols ho farà els dies feiners.—Els bitllets d'anada i tornada són sols valeders el mateix dia de la seva expedició, i no donen dret a facturaçió d'equipatge ni a portar bultos de maquin pes total excedeixi de tres kilos.

Els diumenges i dies festius, els trens núms. 35 i 37 sols podrán parar fins a les Quatre-Carreteres i anirán després directament a Reus. Els viatgers de les parades intermitges, des de Mas Calbó podrán retornar a Reus en el tren número 41 que sortirà de dit Mas Calbó.

Rens 6 juliol de 1917.

LÍNIA DE VALENCIA**Surten de Salou per a Valencia****6'11—(fins a Benicarló) 9'18—11'15****17'07—(fins a Benicarló) 0'02.****Arriben a Salou de Valencia****4'19—9'17—(procedent de Benicarló)—****15'45—18'38.****DISPONIBLE****DECORACIÓ - MOBLES**

J. MONTACUT

Carrer de la Presó, 4 REUS

Fàbrica de Capses de Cartó

ENRIC VIDAL

Carrer del Galló, 4 REUS

JOSEP SOLE

RECADER DE REUS A BARCELONA

BARCELONA

Bou de la Plaça Nova, 14

Passeig de Gràcia, 62 (Colomado)

Hospital, 4 (Estació).

REUS

Guell i Mercader, (Hostal), 22, Cordereria

Arraval Santa Agnès, 5

Galanés, 7 REUS

Se renta i tenyeix tota classe de roba.—S'utilitza el planxat